

MŰHELY

MAYERNÉ BARTAL ANDREA és munkatársai¹

A Kincskereső iskola 4. osztályosai és szülei a Budait választották

Előzmények

A budapesti XI. kerületi, Fogócska utcai, *Winkler Márta* által vezetett, csak alsó tagozattal működő Kincskereső iskola 4. osztályának szülői munkaközössége 1993-ban kérésrel fordult a XXII. Kerületi Önkormányzat Képviselő Testületéhez, tegye lehetővé, hogy az egész osztály az 1993–94-es tanévben a Budai Nagy Antal Gimnáziumban folytathassa tanulmányait.

Idézet a szülőknek a XXII. Kerületi Önkormányzat Képviselő Testületéhez írt leveléből:

„A Kincskereső iskola 4. osztályának szülői munkaközössége nevében fordulunk Önökhöz. A mi gyerekeink valóban szerencsés helyzetben vannak, hogy ebbe az iskolába járhatnak. A Kincskereső iskola *Winkler Márta* vezetésével magas színvonalú oktató-nevelő munkát, sokrétű, gazdag iskolai életet nyújt. Gyermekünknek az iskolába járás, a tanulás élmény és élvezet, legszívesebben minden idejüket ott töltönnék. Valamennyiünk véleménye az volt a négy év során, hogy ez az iskola egy igazi pedagógiai műhely, ahol gyerekeink fejlődését egyénre szabottan és igen eredményesen irányítják.

Sajnos, ez az iskola csak négyosztályos, szeptembertől a mostani negyedikeseknek máshol kell folytatni tanulmányait.

Mi, szülők elhatároztuk, hogy minden lehetőséget igyekszünk felkutatni annak érdekében, hogy a gyerekek továbbra is olyan szellemű iskolába járhassanak, ahol nem vesztik el azt a ritka és szerintünk óriási értéket, hogy a tanulás és munka számukra öröm és élvezet.

Hosszas keresés után jutottunk el a Budai Nagy Antal Gimnáziumba, ahol megismerhettük az iskola pedagógiai programját, hallhattunk az iskola gazdag és szép hagyományrendszeréről. Úgy látjuk, hogy pedagógiai elképzeléseik megegyeznek az általunk áhítottakkal, és jól ismerik a *Winkler*-féle iskolamodellt. Lelkesít bennünket az a sok pozitív vélemény is, amit a gimnáziumban tanuló hetedik és nyolcadik osztályos gyerekektől és szüleiktől hallhattunk az iskoláról.”

A Képviselő Testület 1993. május 11-i határozatával helyt adott a szülők kérésének.

Mi, a Budai Nagy Antal Gimnázium tanárai nagy megtiszteltetésnek és egyben komoly pedagógiai kihívásnak éreztük ezt a feladatot. Önként vállalkozó pedagógusgárdával, nagy lelkesedéssel készültünk az 5. osztály érkezésére. Szoros kapcsolatot alakítottunk ki a Kincskereső iskolával, az 5. osztály leendő tanárai a helyszínen igyekeztek ismerkedni a gyerekekkel és a *Winkler Márta*-féle módszerekkel.

A gyerekek osztályfőnökükkel egy májusi napon látogatást tettek iskolánkban. Minden tanárnak feltűnt – a számukra új helyzetben is megnyilatkozó – kirívó érdeklődésük, nyitottságuk, vidámságuk. A rajzteremben nem gyöztek

¹ *Mayerné dr. Bartal Andrea* matematikatanár (igazgató), *dr. Ambrózyiné Darvas Katalin* (osztályfőnök, angoltanár), *Lőrincz Ibolya* (magyartanár), *Galó Lászlóné* (történelemtanár), *Lugossy Zoltánné* (énektanár), *Pállay József* (rajztanár), *Rózsahegyiné Nóra* (napközi tanár), *Boros András* (a szülői munkaközösség vezetője)

betelni a különböző modellekkel, makettekkel. A rajztanárnak rajzot ígértek a nyári élményeiről, és kivétel nélkül el is készítették a „műveket”. Egy nyolcadikos énekórára becsoportosítva néhány perc után közölték, hogy ismerik az elhangzott Liszt-dalt, és szeretnék fuvolán eljátszani. A sportudvarnak és a hegyoldalnak ugyancsak nagy sikere volt: ki bogarat gyűjtött, mások kosaroztak, játszottak – egyszóval: „éltek”. Nagyon örültek, hogy a 15 fős IBM számítógépekkel ellátott teremben majdnem mindenki külön gépen dolgozhat majd.

Winkler Márta módszerét ismerve már korábban is tudtuk, de ezen a napon végképpen megbizonyosodhattunk, hogy „nem mindennapi iskolások” fogadására készülünk. A feladat a leendő osztályfőnök és a tanárok számára megtisztelő és egyben nagyon izgalmas is volt.

A pedagógusok tapasztalatai

Az 5. osztályt a szülők kérésének megfelelően, az érvényes általános iskolai tanterv szerint, a hivatalosan is választható tankönyvek alapján tanítjuk.

A tanulók nem rontottak a korábbi eredményeikhez képest az osztály félévi és év végi átlageredménye 4,7 volt.

A félévi és az év végi osztályozó értekezleten a kollégák elhangzott megállapításait az alábbiakban summázhatjuk: a gyerekek rendkívül kreatívak, nyitottak, érdeklődők, tudásvágyuk messze az átlagos fölötti. Az osztályban tanító tanári gárda közös felelőssége, hogy minél tovább megőrizzék azt az *értéket*, amelyet a Kincskereső iskola négy év alatt bennük létrehozott.

Az osztályfőnök tapasztalatai

Az 1993 őszén a Kincskereső iskolából érkezett 5. osztály maximálisan beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Nem volt könnyű pedagógiai feladat a gimnáziumi tanári gárda számára egy általános iskolai 5. osztályban elkezdni a munkát. Szerencsére több kolléga rendelkezik általános iskolai gyakorlattal is, így segíteni tudtak a többieknek.

Az osztály alapvetően „fiúosztály” (9 lány és 12 fiú), többen vannak a fiúk, mint a lányok, és a hangadó egyéniségek is főleg közöttük vannak.

Osztályfőnökként összességében követve a gyerekek munkáját úgy látom, hogy a Kincskereső iskola maximálisan elérte nevelő célját. A gyerekek érdeklődők, kreatívak, aktívak, motiváltak, nyíltak, őszinték, közvetlenek és kooperatívak. Azt hiszem, ennél többet egy iskola nem adhat. Ennek a sok pozitívumnak azonban van néhány „mellékhatása”: nagyon élénkek, zajosak, mindegyik egyszerre akar szerepelni. Mindannyiunkban felmerült ősz óta, hogy ez a nagy élénkség, ami miatt bizony fárasztóak tudnak lenni, valóban baj-e. Részemről a válasz egyértelműen: nem. Az osztályozó értekezletek bizonyították, hogy aktivitásukat a többi kolléga is pozitívan értékeli, és igyekszik alkalmazkodni a gyerekek élénkségéhez.

A tanulók életkori sajátosságainak megfelelően pontatlanok még a rendszeres felkészülésben, előfordul, hogy nincs felszerelésük, legtöbbször még nem igazán sajátította el a tanulási technikákat. Ezek megtanítása természetesen a felső tagozat feladata lesz. Nagyon eredményesen lehet velük kiscsoportos foglalkozásokat tartani, mert önállóak, és megfelelő motivációval nagyon lelkesen dolgoznak.

Kicsit túlzottnak érzem a teljesítménycentrikusságukat, a jegyekért való „hajtást”. Ennek hátterében legtöbbször a szülők állnak, de ez is csak olyan, mint az összes többi „probléma”, valójában pozitív jelenség, csak megfelelő mederbe kell tudni terelni.

Az osztály mint közösség igen izgalmas és nem választható el a szülők közösségétől. A Kincskereső iskola szülőt és gyereket együtt nevel, az iskola a szülők számára teljesen nyitott. Én ebben nagy erőt látok, így a szülő és az iskola együtt, összhangban neveli a gyerekeket. Ezt folytatandó, havonta egyszer ótórát teát tartunk, megbeszéljük a teendőket és a problémákat. A szülők figyelme ebben az osztályban iskolát, tanulást támogató háttérrel nyújt. Ennek köszönhetően a tulajdonképpen átlagos képességű gyerekek is messze átlagon felül tudnak teljesíteni.

Észrevételeink tantárgyak szerint

A magyar nyelvet és irodalmat tanító szaktanár véleménye:

Kreatív gyerekek, jó az asszociációs képességük, vitaképesek, nyitottak, érdeklődők. Szeretnek szerepelni csoportosan és egyénileg is. Többen nehezen viselik el, ha nem őket szólítják fel.

Mivel csoportosan kerültek át az iskolába, a közösség szerencsére nem sérült meg.

A tanév során megpróbáltam nyitottságukat megőrizni, s ráirányítani a világ egészére. A tananyagot az évkör mellé helyeztük el, s az év nagy ünnepei, fordulópontjai hangsúlyos szerepet kaptak. Az anyag feldolgozása rajzban, írásban, drámajátékban és szóbeli előadásban történt.

Az *Életfa* a magyar kulturális hagyomány egyik legősibb szimbóluma, az eget a földdel összekötő minőség: csillagtól csillagig, embertől Istenig ér. Ezen az *Életfán jut el a táltos az alsó és felső világokba utazásai során, és mi is ezt az utat járjuk naponta, évente, életünk során egyre feljebb haladva rajta. A Magyar Életfa-körnek hagyományai vannak a Budai Nagy Antal Gimnáziumban. Szakkör formájában három éve működik, az iskola bármely évfolyamának tanulói részt vehetnek a foglalkozásain. Osztályfőnöki órák keretében is ismerkedünk hagyományainkkal, ezt követően pedig a szakórákba is beépíthető ez a tudásanyag, kultúrákör, hagyomány, ősi rítus. Segítjük az egyes tantárgyak során tanult összekapcsolását, szerves egésként való együtt láttatását. A művészeti tantárgyak mint az irodalom, ének, rajz, művészettörténet, szinte önmaguktól kínálják az összekapcsolási pontokat, s ehhez szervesen csatlakozik a történelem, a nyelvtan, a földrajz is, de minden nehézség nélkül be lehetne kapcsolni a természettudományos tárgyakat is.*

Például a szarvas témakörben együtt lehet tanítani az állatról szóló biológiai ismereteket, térképen képekkel felrakni az egyes szarvasfajtákat az előfordulási helyükre, megvizsgálni, hogy mely népeknél fordul elő a mese- és mondavilágban, hol, milyen területeken, mely népeknél, milyen történelmi korokban található meg az ábrázolásokban (aranyveretek, címerek stb.), mi a csillagászati, mitológiai, szimbolikus jelentése stb. Éppígy lehet a szivárvány esetében együtt tanítani a fénytörést, kísérlettel szemléltetve a színeket s azok szerepét a művészetben, a szivárvánnyal kapcsolatos közmondásokat, szólásokat és a Bibliából a szivárvány szimbolikáját, végül a gyerekek maguk is alkothatnak akár irodalmi, akár képzőművészeti munkát a szivárványról, szarvasról. Erre tettünk kísérletet az 5. osztályban.

Ez alatt a három év alatt munkánk során elkészült néhány füzetke is, amely a gyerekek képi gondolkodását hivatott megerősíteni. A füzetkék képanyaga a magyar népművészet hímezéseken, faragásokon, bútorfestészetben, fémtárgyakon megjelenő, az évkörhöz kapcsolható ábráit tartalmazza, s azt, hogy ezeket a szimbolikus jeleket hogyan használják ma is építésként, képzőművészek.

A magyar irodalom tanítása során a szimbólumok megismertetése által a gyerekek a tanult, olvasott irodalmi anyagnak olyan mély jelentésrétegeit és erkölcsi tartalmát tudják kibontani, amelyhez a hagyományos analitikus módszerrel sokkal nehezebben vagy talán el sem jutnának. Ennek volt egy igen látványos példája az 5. osztályban az évkörre felépített népmesék tanítása vagy a János vitéz egyes részeinek párhuzamba állítása a tarotkártya lapjaival.

Eddigi munkánk egyik része gyakorlati jellegű, ahol a gyerekek maguk is megélik az ünnepek rítusait, és el is készítik a hozzájuk tartozó tárgyakat. Ilyen volt például március 15-én az ötödikes lányok tavaszköszöntő, falujáró énekes-táncos játéka, amihez maguk készítették el a pártákat, amelyet a tánchoz viseltek (l. a mellékletben).

A történelemtanár véleménye

Korábbi általános iskolai tapasztalataimat messze felülmúlja ezeknek a gyerekeknek az érdeklődése. Sok mindent tudnak, mégis minden újat nagy várakozással fogadnak. Semmit nem fogadnak el „csak úgy”, kritikai beállítottságuk igen magas fokú, így tudásuk élővé válik, folyamatosan gazdagodva tanulnak. Gyűjtőszemélyük, kutatásvágyuk minden területen jelentkezik, a tanulást mindig segíti. Szuverén egyéniségek, mindenről önálló véleményük van. Dramatizálóképességük kiváló.

Könnyen alakult ki a jó partneri kapcsolat a tanárok és a gyerekek között. Amit ésszerűnek tartanak, el is fogadják. Reális az önértékelésük. Egyéni bánásmódot igényelnek, meg kell hallgatni mindegyikük véleményét. Nem rejtik véka alá az érzelmeiket, mindig komolyan átélik a tanultakat. A kiválóak számára esetleg zajosnak tűnő viselkedésük nem más, mint a továbbiakban is fenntartandó aktivitásuk megnyilvánulása. Bűn lenne letörni ezt az aktivitást.

A matematikatanár véleménye

Az első négy tanévben a gyerekek jól megalapozott, biztos alapismeretre tettek szert. Fogalmaik tiszták, logikai gondolkodásuk a korosztályukkal összehasonlítva kiemelkedő. Jó a számolási készségük. Meglepett a bizonyítási igényük fejlettsége. Természetesen vannak különbségek a tudásszintjük között, de az osztály egyharmada biztos jeles szinten tudja az ötödikes anyagot, és mindössze két-három olyan gyerek van, aki sokszor hibázik. Ők sem tudatlanságból követik el a hibákat általában, hanem a többiekkel való versenyfutásban nincs türelmük egy-egy feladat alaposabb végiggondolására.

Nagyon szeretik és igénylik a gyakorlati étellel kapcsolatos feladatokat.

A tanév elején nehezen hallgatták meg az egy-két mondatos magyarázatot, s nem volt elég türelmük egymás gondolatainak mérlegelésére sem. E tekintetben nagy fejlődést hozott ez az esztendő.

Mindig szívesen és eredményesen dolgoznak önállóan, bíznak eredményeikben, s talán a szokásosnál jobban elkeserednek egy-egy apró sikertelenségén.

Előző, igen pozitív iskolai tapasztalataik alapján félnek, megriadnak az osztályzattal értékelendő felmérésektől, de ha ezeket például pontszerző feladatsoroknak nevezzük, kiváló teljesítményt nyújtanak. A tanár számára folyamatos módszertani továbbképzést jelentenek, kedvükért érdemes kitalálni új feltételeket, amelyek között ezek a tízéves gyerekek gátlások nélkül igen jó eredményeket képesek produkálni.

A kerületi Zrínyi Ilona matematikai versenyen csapatban is és egyéniben is harmadik helyezést ért el, ami igen örömdetes. Remekeltek a kerületi sakkver-

senyen is, az első, második, negyedik és hatodik helyezést szerezték meg, ez is mutatja sokoldalúságukat.

Az énektanár véleménye

A legkisebb hibáért is megszólják egymást, ezért félnek hibázni, ez nagy baj megtélesem szerint, meg kell tanulniuk azt, hogy hibázni is lehet, sőt tudni kell ennek kockázatát is vállalni azért, hogy jobb eredmények szülessenek. Mentalitásuk, egymással szembeni viselkedésük néha kifogásolható, ugyanakkor a felnőttekhez való viszonyuk nagyon jó. Elfogadják a felnőtt tanácsait.

A gyerekek jó alapokat hoztak iskolájukból, én elsősorban érdeklődésüket, jóra való nyitottságukat szeretem.

Tudásuk nagyon differenciált: akik külön zeneórákra is járnak, azok mély, alapos tudással rendelkeznek, a többiek természetesen nem.

Az éneklés speciális dolgokat követel. Helyes testtartást, a levegővétel helyes módját, sokirányú koncentrátságot, ugyanakkor ebben a „belső figyelemben” majdan kialakulhat egy nagy szabadság. Ebben a tekintetben nagyot léptünk előre, de még sok a javítanivaló.

Figyelnél kell arra, hogy ami jó bennük, azt ki ne öljük valamilyen merev szisztémával.

A gimnázium hagyományos karácsonyi koncertjén az egész osztály együtt énekel, s elbűvölték a nagyszámú közönséget.

A rajz és műalkotások elemzését tanító tanár véleménye

Az 1993 szeptemberében gimnáziumunkban induló új ötödik osztály csodálatos meglepetés számomra. Olyan gyerekekre találtam, akikre titkon mindig számítottam. Beteljesült velük az, amiben reménykedtem, hogy valamikor eljutunk ideig. Az volt az álmom, hogy olyan gyerekeket nevelhetek majd, akik tudatában vannak saját értékeiknek, felszabadultan, közösen tudnak játszani, élénk és friss marad a fantáziájuk, és társnak tekintik a felnőtteket. Tíz évig, amíg általános iskolában tanítottam, egyetlen alkalommal találkoztam ilyen gyerekekkel: *Kokas Klára* komplex esztétikai kísérletének keretében.

E tanév szeptemberében a második alkalmat jelentette számomra. Joggal nevezhetők rendkívülinek ezek a gyerekek, *Winkler Márta* pedagógiai munkájának és koncepciójának eredményeként. *Winkler Márta* bebizonyította, hogy lehet az egyéniséget szabaddá formálni, a gyermeket megőrizni gyermeknek, miközben a tudás állandóan gyarapszik, hogy a tanulás nem szükségszerűen egyenlő a lelki gyötrellemmel, a sorozatos konfliktusokkal.

Ezek a gyerekek az átlagosnál sokkal gazdagabb fantáziával, szabad önkifejezési képességgel, sokoldalú technikai ismeretekkel érkeztek. Grafikai képzettségük feltűnően jó volt. Egyértelműen az előző iskolának köszönhető ez az alapos munka. Amíg más „hagyományos”, sőt idősebb osztályokban is hosszú, körültekintő magyarázatra volt szükség egy új témakörnél, addig az ötödik osztály rendkívül kevés támpont birtokában is gazdag választékát adta az ötleteknek.

Feltűnő továbbá, hogy az egyéniségek sokkal karakteresebben mutatkoznak meg a rajzokban. Az elmúlt évben igyekeztem a fantáziájukra építeni a feladatok zömét. Inkább kevesebb stúdium és több kreativitást igénylő téma szerepelt. *Legjobb feladatomnak e gazdag képzeletvilág megőrzését tartom.* Továbbá az is a célom, hogy azt a magabiztosságot és bátorságot, amely bennük általában tapasztalható, és amely a tanulás folyamatánál számos területén értékékként felbukkan, a

legtovább megtartsam. Ezért tűnnek különlegesnek többek között, mert az ötödikesek között „hagyományos” „rend” és „szabályok” nagy részét már kiirtották.

Észrevettem, hogy rajonganak a tervezési feladatokért. Jól komponálnak, nem kell felesleges energiákat fordítani arra, hogyan töltsék ki a teljes felületet. Tiszta, eleven, de harmonikus színrendszerekben gondolkodnak, nem uralkodnak a más esetekben egyébként normálisnak tartott ábrázolási sablonok. Tudnak saját munkájukról beszélni, szavakkal egészítik ki a vizuális információkat, bátran mondanak véleményt mindenről. Véleményem szerint az ilyen gondolati szabadság nélkül lehetetlen fantáziáról álmodni.

Amin változtatni kívánok, a leszűrt tapasztalatok, valamint a szülőkkal való beszélgetés alapján: a rajzméreteket rugalmasabban kell alakítani a témának megfelelően. Több technikát kell megmutatnom. Bővíteni kell a plasztikai skálát. Több segítséget kell adnom a vázlatok készítésében. Gyakrabban kell együtt játszani velük. A legnagyobb öröm számomra az a felismerés, hogy van remény egy olyan pedagógiai munka kialakítására a gimnáziumban, ahol az *egyéniség és a fantázia önsz fejlődésének hatékony segítése* a feladat, nem a nagyüzemi tudástenyésztés; a csendes jó tanuló gyártása. Nehezebb, de izgalmasabb is szerintem ez az igazán pedagógiai munka, mert ezt a világot eddig is az egyéniségek mozgatták előre, és meggyőződésem, hogy ezután is úgy lesz. (A gyerekek néhány rajzát bemutatjuk a mellékletben.)

Napközis tapasztalatok az 5. osztályról

A napközinek fontos feladata a Kincskereső iskola és a gimnázium eltérő stílusa, időbeosztása, rendszere okozta problémák, nehézségek megoldása.

A Kincskereső iskola folyamatosan biztosította egy pedagógus jelenlétét az osztályban, s így lehetőség volt az azonnali problémamegoldó beszélgetésekre, míg a gimnáziumban erre – a szabott idejű délelőtti 45 perces órák szorításában, óránként változó szaktanárok jelenlétében – csak délután, a napköziben van mód.

Az alsó tagozatból felsőbe kerülés amúgy is jelentős változás, főleg így, hogy iskolát, rendszert is vált a gyerek. Tehát a délután lett a feszültségek levezetésének, illetve az osztály közösségi problémái felszínre kerülésének a színtere. Annál is inkább szükség van ezekre a problémamegoldó (közös) beszélgetésekre, mivel meg kell tanulnia az osztálynak (a gyerekeknek), hogy felnőtt segítsége (jelenléte) nélkül is képesek legyenek megoldani – legalábbis a kisebb, hétköznapi – problémáikat. Feszültségek pedig sűrűn keletkeznek, mivel alapvetően az érvényesülés, a siker motiválja a Kincskereső iskolából jött gyerekeket, s ez akadályoztatás (pl. időhiány) esetén bizony kudarcént jelentkezik náluk. Az ebből adódó feszültségeket többnyire agresszióval (szóbeli vagy tetteges) vezetik le. A megoldások keresésekor azonban óriási segítséget jelent kreatív gondolkodásuk, az erre való képességüket a Kincskereső iskolában igen magas szintre fejlesztették, élénk a fantáziájuk, illetve nyitottságuk a világra, az újra. Ezeket az adottságaikat is kihasználjuk megbeszéléseinken, közös játékainkban, ahol legfontosabb célunk toleranciaszintjük emelése, frusztrációtűrő képességük fejlesztése.

Feltűnő, hogy magas szintű szellemi játékokat játszanak szabad idejükben (sakk, földrajzi társasjátékok stb.). Ők az iskolai könyvtár leglelkesebb látogatói, kölcsönzői, olvasói.

A gyerekek véleménye

Az utolsó napon megkértük a gyerekeket, írják le, mit szerettek és mit nem szerettek ebben a tanévben a számukra új iskolában.

A leggyakoribb válaszok csoportosítva a következők voltak:

szeretem:

- hogy együtt maradhattunk
- a büfét
- hogy mindenkinek jut külön számítógép
- a könyvtárat
- az iskolai programokat, például a koncerteket
- a tornatermet, a sportudvart, a kerti hegyoldalt
- a napközit
- jó, hogy pályázatokon vehetünk részt
- jó, hogy sok versenyen vehetünk részt
- jók az egyszemélyes padok
- jó, hogy sok növény van az iskolában
- jó, hogy saját tantermünk van
- jó, hogy sokféle sportolási lehetőség van

nem szeretem:

- az ebédet
- nehéz megszokni a keményebb osztályzatokat
- a hangos és rossz zenét a szünetekben

Néhányan kitértek az egyes tantárgyakra, itt a vélemények természetesen megoszlottak, de a többség kiemelte, hogy örül a sok jó tanárnak és az érdekes óráknak.

Többen írták, hogy nem jó a hetesség, a jelentés és a vigyázzban állás. Mások örültek, hogy néhány tanárnál nincsen jelentés és vigyázzban állás, és felelés sincs. Mindez mutatja, hogy a Kincskereső iskola szerencsésen szakított a régi, mára már elavult formai hagyományokkal, s ha ezek itt-ott nálunk még visszatérnek, a gyerekek már tízéves korukban – szerintünk joggal – protestálnak ellenük.

Az év elején akadtak konfliktusok a kicsik és a nagyok között. Ez több gyereknek nehézséget okozott a beilleszkedésben. A napközis tanár és az osztályfőnök segítségével ezt rövid idő alatt sikerült feloldani.

Év végén így emlékeztek erre az ötödikesek:

„A nagyok főleg az év elején csúfoltak és lebecsültek minket.”

„A nagyok csipet-csapatnak hívtak bennünket, és ez idegesítő volt.”

„A nagyok kitűrtak bennünket a tesi-öltözőből.”

„Amikor megjöttünk az iskolába, azt mondták a tanárok, hogy nem fogunk bejutni a nagyoktól a büfébe, ez nem igaz, mert a nagyok nem tudnak tőlünk bejutni a büfébe.”

„Én mindent szeretek ebben az iskolában. Főleg a nagyokkal én nagyon jóban vagyok, főleg a negyedikesekkel, akik persze már gimnazisták.”

A szülők tapasztalatai

Mi, szülők, bár bizalommal, de ugyanakkor szorongással vártuk gyerekeink belépését ebbe az új, másféle iskolába. Az első megnyugtató tapasztalatunk az volt, hogy nagyon nyitottnak találtuk az osztályfőnököt és az igazgatót arra, hogy egy, a megszokottnál jóval emberibb és intenzívebb együttműködés alakuljon ki köztünk. Már szeptember előtt megismerkedtünk velük, és sok időt töltöttünk azzal, hogy eddigi tapasztalatainkról, és jövőbeli reményeinkről beszéljünk: igazán fogék-

nyak voltak mindarra, amit arról mondtunk, hogy mit szeretnénk. Így például szeptember elején egy olyan kétnapos kirándulást szerveztünk, ahol a volt tanítók, a leendő osztályfőnök, a leendő napközis tanár, a gyerekek és mindannyiuk családja részt vett. Itt mód nyílt egymás közeli megismerésére, és olyan jó viszony kialakítására, ami megalapozta a későbbi jó együttműködést. Nagy örömeinkre szolgált, hogy a Kincskereső iskolában az akkori tanítókkal elkezdett rendszeres „teadélutánokat” itt is folytatni tudtuk (ez egy olyan – a szülői értekezletnél kötetlenebb – forma, aminek célja az iskola, a gyerekek és a szülők problémáinak közös megbeszélése).

Közeledést, érdeklődést, várankozást tapasztaltunk a szaktanárok részéről is. Úgy tapasztaljuk, hogy nagy figyelemmel, speciális módszerek alkalmazásával igyekeznek gyerekeinket tanítani, és a félévi igen jó eredmények szerint nem is kis sikerrel! Úgy látjuk, hogy a tanárok is igazi kihívásnak tartják ezt a feladatot, és sok, újfajta örömet is hozott nekik a másfajta munka az osztállyal.

Örömmel tapasztaltuk nemcsak azt, hogy az iskola milyen széles körű a szolgáltatásaiban (könyvtár, tárgyi feltételek, szakkörök, sportolási lehetőségek stb.), hanem azt is, hogy a tanárok igyekeznek ezeket ennek, az iskola életében új korosztálynak is hozzáférhetővé tenni, az életkorukhoz adaptálni.

Tartottunk tőle, hogy gyerekeink beilleszkedése az egész iskolai rendszerbe, a tanulók közösségeibe sok problémát vet majd fel (a többi diák 12–18 éves). Szemmel láthatólag a tanárok erre is készültek, és olyan megoldásokat alkalmaztak, melyek segítettek, hogy a nagyobbak megismerjék a kicsiket, és ne nézzék le, hanem értékeljék őket. Így pl. az utóbbi időben sok iskolai rendezvényen szerepeltek, és itt bemutathatták, hogy mit tudnak (pl. a március 15-i műsor kizárólag az ő szereplésükből állt).

Minden 5. osztálynál gondot okoz, hogy miként tudnak a gyerekek alkalmazkodni ahhoz, hogy már nem egy-két tanító intenzív, mindennapi figyelme és gondoskodása kíséri őket, hanem osztályfőnökük van, akivel sokkal ritkábban találkoznak. Azt tapasztaltuk, hogy az átállást nagyon segíti osztályfőnökük gyakori együttléte az osztállyal. Emellett az iskola alkalmazott kifejezetten ehhez az osztályhoz egy olyan – speciális pedagógiai módszerekben jártas – délutáni napközis tanárt, aki mindennapos jelenlétével, gondoskodásával biztosítja a gyerekek és problémáik folyamatos, naprakész figyelemmel kísérését és segítését.

Összefoglalóan azt lehet mondani, hogy minden, amit ebben az évben az iskola és a tanárok részéről tapasztaltunk, meghaladja elképzeléseinket, és igazi örömeinkre szolgál. Sok – gyerekeit más iskolába járató – „szülőtársunk” némi irigységgel hallgatja tapasztalatainkat: szeretnénk, ha minél többen lehetnének irigylésre méltóak, mert számunkra az iskola nem egy elidegenedett intézményt, hanem egy barátságos és együttműködő helyet jelent.

Távlatok...?

Az 1993–94-es tanévben a Kincskereső iskolában a 4. osztályt végző tanulók szülei kéréssel fordultak a XXII. Kerületi Önkormányzat Képviselő Testületéhez, hogy az ő gyerekeik is nálunk folytathassák tanulmányukat.

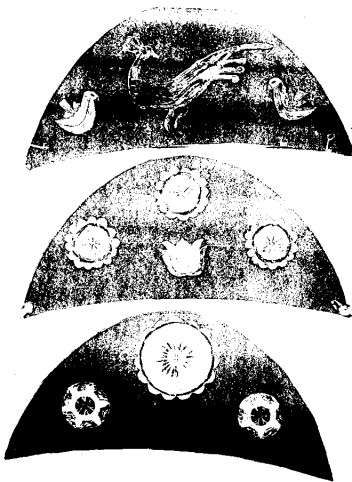
Részlet a szülők leveléből:

„Az előző negyedik osztály a szülők kérése alapján a BNA Gimnáziumban kezdhette meg tanulmányait ebben a tanévben. Szeptember óta folyamatosan igen sok jót hallunk az ott tanuló gyerekektől és szüleiktől egyaránt. Ahogyan várható volt, a szülők által alapos tájékozódás után választott iskola tovább tudta vinni a *Winkler Márta*-féle nevelési koncepció szellemiségét. A gyerekek nagyon szeretnek a Budaiba járni, és tartják korábbi jó tanulmányi eredményeiket. A szülők szerint a gyerekek a felső tagozatba lépve, életkori sajátosságaiknak megfelelően igen

komoly fejlődésen mentek keresztül az elmúlt félévben! Az igen pozitív tapasztalatok minket is arra készítetnek, hogy kérjük Önt, Irodavezető asszony, legyen segítségünkre, hogy a mi gyerekeink is a BNA Gimnáziumban folytathassák tanulmányaikat az 1994-95-ös tanévben. A 20 fős osztály tanulói közül 12-en laknak a XXII. kerületben, reméljük az a tény fokozottan indokolja kérésünket."

A Képviselő Testület – mindannyiunk öröme – lehetővé tette az iskola számára megtisztelő, sok módszertani újítást eredményező pedagógiai munka folytatását.

Ötödikes lányok maguk készítette pártái. Budapest, 1994.